

Dofinansowane przez
Unię Europejską

POCZUJ POMYŚL ZROZUM

BO ŚWIAT TO NIE TYLKO
TO, CO WIDZISZ

Bo świat to nie tylko to, co widzisz
to również perspektywy, które odkrywasz dzięki innym.

O PROJEKCIE

„Poczuj. Pomyśl. Zrozum. Bo świat to nie tylko to, co widzisz” to tytuł działania projektu mobilności edukacyjnej, realizowanego w ramach akredytowanego projektu sektora Młodzież, Akcji 1. Mobilność Edukacyjna Programu Erasmus+, finansowanego ze środków Unii Europejskiej.

Głównym celem projektu było nabywanie kompetencji krytycznego myślenia oraz świadomego poznawania świata poprzez zmysły, sprzyjające budowaniu otwartości i aktywnego uczestnictwa młodzieży w życiu demokratycznym. Wspólne doświadczenia podczas realizacji wymiany nie tylko wzbogaciły uczestników o nowe kompetencje, ale także stworzyły przestrzeń do dialogu międzykulturowego, integracji, wzajemnego zrozumienia i budowania świadomości europejskiej.

Projekt „Poczuj. Pomyśl. Zrozum.” to zaproszenie do głębszego spojrzenia na świat, ludzi i siebie nawzajem. Dzięki połączeniu pracy nad zmysłami, myśleniem krytycznym i relacjami, młodzież zdobyła kompetencje niezbędne we współczesnym świecie: uważność, refleksyjność, otwartość i gotowość do działania. Bo świat to naprawdę nie tylko to, co widzisz, ale też to, co czujesz, rozumiesz i co postanowisz z tym zrobić.

Nes pasaulis – tai ne tik tai, ką matai, bet ir
perspektyvos, kurias atrandi per kitus.

APIE PROJEKTĄ

„Pajusk. Pagalvok. Suprask. Nes pasaulis – tai ne tik tai, ką matai“ Tai edukacinio mobilumo projekto veiklos pavadinimas, įgyvendintas pagal akredituotą Erasmus+ programos Jaunimo sektoriaus 1 veiksmą Edukacinio mobilumo veiklą, finansuojamą Europos Sąjungos lėšomis.

Pagrindinis projekto „Pajusk. Pagalvok. Suprask. Nes pasaulis – tai ne tik tai, ką matai“ tikslas – ugdyti kritinio mąstymo kompetencijas bei sąmoningą pasaulio pažinimą per pojūčius, skatinant jaunimo atvirumą ir aktyvų dalyvavimą demokratiname gyvenime. Bendros patirtys įgyvendinant jaunimo mainus ne tik praturtino dalyvius naujomis kompetencijomis, bet ir sukūrė erdvę tarpkultūriniam dialogui, integracijai, tarpusavio supratimui bei europinės tapatybės stiprinimui.

Projektas „Pajusk. Pagalvok. Suprask.“ – tai kvietimas pažvelgti giliau į pasaulį, žmones ir vieniems į kitus. Derindamas darbą su pojūčiais, kritiniu mąstymu ir tarpusavio santykiais, jaunimas įgijo šiandieniniame pasaulyje būtinas kompetencijas: dėmesingumą, refleksyvumą, atvirumą ir pasirengimą veikti. Kadangi pasaulis iš tiesų yra ne tik tai, ką matai, bet ir tai, ką jauti, supranti ir ką nusprendi su tuo daryti.

SPOTKANIE KULTUR

Międzynarodowa wymiana młodzieży w ramach projektu odbyła się w dniach 02-08.07.2025 r. w Europejskim Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Roskoszy. Uczestniczyła w niej 24-osobowa grupa młodzieży oraz czterech liderów z Polski i Litwy.

Podczas siedmiodniowego spotkania uczestnicy projektu przeprowadzili gry i zabawy integracyjne, zapoznali się z wioską ginących zawodów w Roskoszy, brali udział w animacjach sportowo-rekreacyjnych, poznawali kreatywne formy spędzania czasu wolnego uczestnicząc w rozgrywkach Archery Tag.

KULTŪRŲ SUSITIKIMAS

Tarptautiniai jaunimo mainai, vykdyti projekto rėmuose, vyko 2025 m. liepos 2-8 d. Europos profesinio mokymo ir ugdymo centre OHP Roskoszoje. Veiklose dalyvavo 24 jaunimo dalyviai ir keturi lyderiai iš Lenkijos ir Lietuvos.

Septynių dienų susitikimo metu projekto dalyviai organizavo integracinius žaidimus ir veiklas, susipažino su nykstančių amatų kaimu Roskoszoje, dalyvavo sportinėse ir rekreacinėse veiklose, taip pat atrado kūrybiškus laisvalaikio leidimo būdus dalyvaudami „Archery Tag“ žaidimuose.

OTWORZYĆ UMYŚL NA ŚWIAT

Główne działania projektowe dotyczyły rozwijania kluczowych kompetencji XXI wieku, w szczególności krytycznego myślenia, umiejętności świadomego postrzegania rzeczywistości oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i demokratycznym. Wprowadzeniem do tematu było poznanie zależności pomiędzy trzema filarami projektu – zmysłami, które pozwalają odbierać świat, myśleniem krytycznym, które pozwala go zrozumieć oraz demokracją, która daje szansę coś w nim zmienić.

Wieczorami każdy kraj organizował wieczorek międzykulturowy, podczas którego prezentowano kulturę, historię i geografę swojego kraju, stroje, zabawy narodowe oraz kulinarne specjały.

Program projektu oparty był na założeniu, że świat poznajemy nie tylko oczami, ale wszystkimi zmysłami i dopiero połączenie zmysłowej uważności z refleksją krytyczną daje nam szansę na rzeczywiste zrozumienie rzeczywistości.

ATVERTI PROTĄ PASAULIUI

Pagrindinės projekto veiklos buvo skirtos XXI amžiaus pagrindinių kompetencijų ugdymui, ypač kritinio mąstymo, sąmoningo tikrovės suvokimo bei aktyvaus dalyvavimo socialiniame ir demokratiname gyvenime stiprinimui. Įvadas į temą buvo skirtas trijų projekto ramsčių tarpusavio ryšių pažinimui – pojūčiams, kurie leidžia suvokti pasaulį, kritiniam mąstymui, kuris padeda jį suprasti, ir demokratijai, kuri suteikia galimybę jame ką nors pakeisti.

Vakarais kiekviena šalis organizavo tarpkultūrinį vakarą, kurio metu buvo pristatoma tos šalies kultūra, istorija ir geografija, tautiniai drabužiai, nacionaliniai žaidimai bei kulinariniai patiekalai.

Projekto programa buvo paremta nuostata, kad pasaulį pažįstame ne tik akimis, bet visais pojūčiais, o tik pojūtinio sąmoningumo ir kritinės refleksijos derinys suteikia galimybę iš tikrųjų suprasti realybę.

POZNAWAĆ ŚWIAT UWAŻNIEJ

Podczas zajęć z psychologiem i terapeutą integracji sensorycznej uczestnicy uczyli się sztuki krytycznego myślenia oraz zgłębiali rolę zmysłów w poznawaniu rzeczywistości, odkrywali jak zmysły kształtują poznanie świata a także jak można wykorzystać je w refleksyjny i twórczy sposób.

Zajęcia pozwoliły zrozumieć młodzieży, że pomimo, iż zmysły i krytyczne myślenie wydają się dotyczyć różnych sfer, ponieważ jedno związane są z percepcją, drugie z analizą i oceną, to w rzeczywistości zmysły są punktem wyjścia dla krytycznego myślenia, a między nimi istnieje bardzo istotna relacja.

PAŽINTI PASAULĮ ATIDŽIAU

Užsiėmimų su psichologu ir sensorinės integracijos terapeutu metu dalyviai mokėsi kritinio mąstymo meno bei gilinosi į pojūčių vaidmenį pažįstant tikrovę. Jie atrado, kaip pojūčiai formuoja pasaulio suvokimą, taip pat kaip juos galima panaudoti refleksyviai ir kūrybiškai.

Užsiėmimai padėjo jaunimui suprasti, kad nors pojūčiai ir kritinis mąstymas iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti susiję su skirtingomis sritimis – vieni su suvokimu, kiti su analize ir vertinimu – iš tikrųjų pojūčiai yra kritinio mąstymo atspirties taškas, o tarp jų egzistuoja labai svarbus ryšys.

WSPÓŁPRACA BEZ GRANIC

Młodzież została podzielona na mieszane narodowościowo grupy i w takim składzie pracowała przy ważniejszych zagadnieniach projektu. Ogłoszono również konkurs fotograficzny, która grupa wykona najzabawniejsze i najciekawsze zdjęcie prezentujące siebie przy wspólnej pracy. Młodzież poważnie potraktowała wyzwanie i wybór najlepszych zdjęć zdecydowanie nie był łatwy.

BENDRADARBIAVIMAS BE SIENŲ

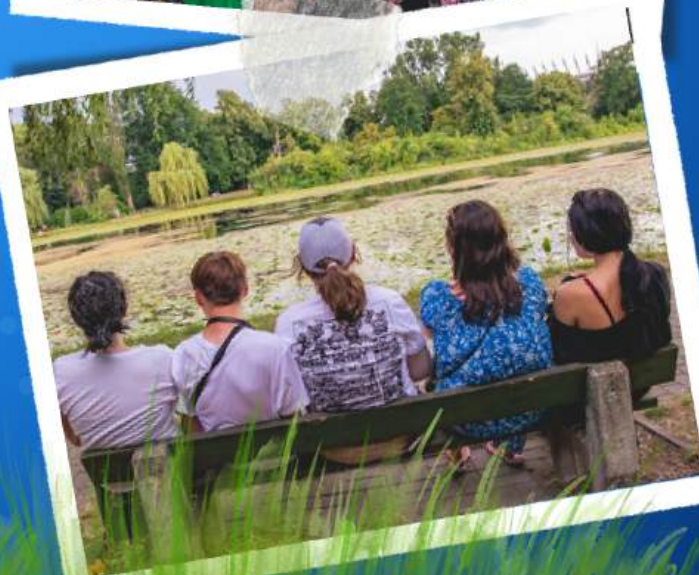
Jaunimas buvo suskirstytas į mišrias, skirtingų tautybių grupes ir tokiu sudėties principu dirbo prie svarbiausių projekto temų. Taip pat buvo paskelbtas fotografijos konkursas – kuri grupė sukurs linksmiausią ir įdomiausią nuotrauką, vaizduojančią bendrą darbą. Jaunimas šį iššūkį priėmė labai rimtai, todėl geriausių nuotraukų pasirinkimas tikrai nebuvo lengvas.

ŚWIADOMI WOBEC INFORMACJI

Wiele uwagi podczas realizacji projektu poświęcono rozwijaniu odporności na dezinformację, fake newsy i manipulację medialne. Uczestnicy uczyli się kwestionować automatyczne wnioski, analizować źródła informacji oraz uważnie obserwować otoczenie – zarówno zewnętrzne, jak i własne reakcje.

Praktyczny charakter zajęć sprawił, że młodzież zrozumiała, iż osoby z rozwiniętym myśleniem krytycznym, poprzez zdolność do oceny informacji, są mniej podatne na manipulację, propagandę i demagogię.

SAĖMONINGI INFORMACIJOS ATŽVILGIU

Igyvendinant projektą daug dėmesio buvo skirta atsparumo dezinformacijai, „fake newsams“ ir medijų manipuliacijoms ugdymui. Dalyviai mokėsi kvestionuoti automatines išvadas, analizuoti informacijos šaltinius bei atidžiai stebėti aplinką – tiek išorinę, tiek ir savo pačių reakcijas.

Praktinis užsiėmimų pobūdis padėjo jaunimui suprasti, kad asmenys, turintys išvystytą kritinį mąstymą, dėl gebėjimo vertinti informaciją yra mažiau pažeidžiami manipuliacijos, propagandos ir demagogijos.

ZMYŚŁY W DZIAŁANIU

Ważną częścią projektu były aktywności praktyczne, które pozwoliły młodzieży doświadczać i rozumieć świat w sposób bezpośredni i wielozmysłowy - ćwiczenie krytycznego myślenia w terenie i spacer sensoryczny po mieście, zajęcia garncarskie jako doświadczenie zmysłowe angażujące dotyk, wzrok i zapach bądź spływ kajakowy malowniczą rzeką Bug jako pobudzenie zmysłów, ćwiczenie uważności i doświadczenie pełnej harmonii z otaczającym światem.

POJŪČIAI VEIKIANT

Svarbi projekto dalis buvo praktinės veiklos, leidusios jaunimui patirti ir suprasti pasaulį tiesiogiai bei pasitelkiant įvairius pojūčius - kritinio mąstymo lavinimas lauko sąlygomis ir sensorinis pasivaikščiojimas mieste, keramikos užsiėmimai kaip pojūtinė patirtis, įtraukianti lytėjimą, regėjimą ir uoslę, taip pat plaukimas baidarėmis vaizdinga Bugo upe kaip pojūčių sužadinimas, dėmesingumo lavinimas ir visiškos harmonijos su supančiu pasauliu patyrimas.

PODRÓŻ W ŚWIAT ZMYŚŁÓW

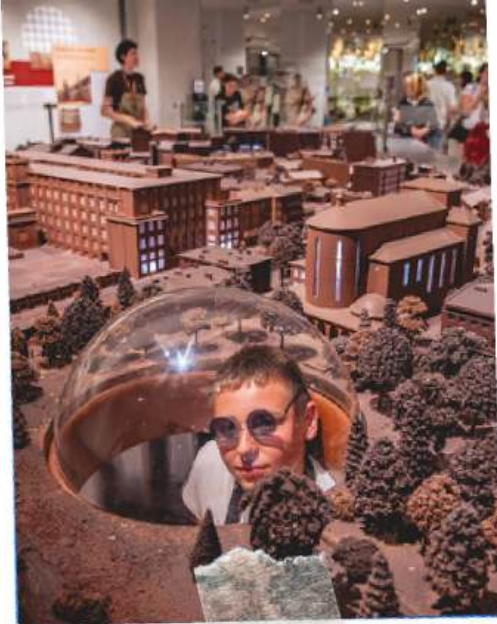
Pełen niesamowitych doznań był wyjazd do Warszawy, podczas którego młodzież podążała szlakiem zmysłów ucząc się świadomie poznawać świat. Wizyta w Centrum Nauki Kopernik pozwoliła uczestnikom doświadczyć, jak zmysły wpływają na odbiór rzeczywistości i jak ważna jest refleksja oraz krytyczne myślenie przy interpretowaniu świata. Poprzez interaktywne eksperymenty młodzież mogła przekonać się, że to, co czujemy lub widzimy, nie zawsze oddaje prawdę a świadome poznawanie wymaga uważności, samodzielnego myślenia i kwestionowania pozorów. Równie ciekawe i zaskakujące, w kontekście tematu projektu, było zwiedzanie Fabryki Czekolady E. Wedel, które przekształciło się w laboratorium angażujące wszystkie zmysły. Największe wrażenie na uczestników wywarła Niewidzialna Wystawa, która zabrała młodzież w wyjątkową, interaktywną podróż w świat całkowitej ciemności, podczas której uczestnicy mogli doświadczyć jak radzić sobie w codziennych sytuacjach bez pomocy wzroku wytężając zmysł słuchu, dotyku i węchu.

KELIONĖ Į POJŪČIŲ PASAULĮ

Kupina įspūdžių buvo išvyka į Varšuvą, kurios metu jaunimas keliavo pojūčių keliu, mokydamasis sąmoningai pažinti pasaulį. Apsilankymas Centrum Nauki Kopernik leido dalyviams patirti, kaip pojūčiai veikia tikrovės suvokimą ir kokia svarbi yra refleksija bei kritinis mąstymas interpretuojant pasaulį. Interaktyvių eksperimentų metu jaunimas galėjo įsitikinti, kad tai, ką jaučiame ar matome, ne visada atspindi tiesą, o sąmoningas pažinimas reikalauja dėmesingumo, savarankiško mąstymo ir gebėjimo kvestionuoti regimybes.

Ne mažiau įdomus ir netikėtas projekto temos kontekste buvo apsilankymas F. E. Wedel šokolado fabrike, kuris virto visus pojūčius įtraukiančia laboratorija. Didžiausią įspūdį dalyviams paliko Niewidzialna Wystawa (Nematoma paroda) – unikali interaktyvi kelionė į visiškai tamsos pasaulį, kurios metu jaunimas galėjo patirti, kaip kasdienėse situacijose orientotis be regėjimo, pasitelkiant klausą, lytėjimą ir uoslę.

KULTURA DIALOGU I REFLEKSJI

Zwieńczeniem i głównym rezultatem projektu była debata oksfordzka z tezą „Zmysły nas oszukują i mogą wprowadzać w błąd” stanowiąca praktyczne podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności. Debata oksfordzka nie tylko kształci intelektualnie, ale przede wszystkim wychowuje obywatelsko ucząc jak funkcjonować w społeczeństwie demokratycznym, jak rozmawiać mimo różnic i jak aktywnie uczestniczyć w życiu publicznym. Uczestnicy wykazali się nie tylko znajomością tematu, ale też kulturą dyskusji, logicznym argumentowaniem i otwartością na różne punkty widzenia dowodząc, że młodzi ludzie potrafią rozmawiać z szacunkiem i pasją.

Na uroczystej kolacji podsumowującej wymianę wręczono uczestnikom projektu certyfikaty poświadczające udział w projekcie oraz nabyte kompetencje, a także nastąpiło rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego z wręczeniem nagród.

DIALOGO IR REFLEKSIJOS KULTŪRA

Projekto kulminacija ir pagrindinis rezultatas buvo Oksfordo debatai pagal tezę „Pojūčiai mus apgauna ir gali klaidinti“. Šie debatai tapo praktiniu įgytų žinių ir įgūdžių apibendrinimu. Oksfordo debatai ne tik ugdo intelektualiai, bet pirmiausia formuoja pilietiškumą – moko, kaip veikti demokratinėje visuomenėje, kaip diskutuoti nepaisant skirtumų ir kaip aktyviai dalyvauti viešajame gyvenime. Dalyviai pademonstravo ne tik puikų temos išmanymą, bet ir diskusijos kultūrą, loginį argumentavimą bei atvirumą skirtingiems požiūriams, įrodydami, kad jaunimas geba kalbėtis pagarbiai ir su užsidegimu.

Iškilmingos vakarienės, apibendrinančios mainus, metu dalyviams buvo įteikti sertifikatai, patvirtinantys dalyvavimą projekte ir įgytas kompetencijas, taip pat paskelbti fotografijos konkurso rezultatai ir įteikti prizai.

DEBATA OKSFORDZKA

Debata oksfordzka to uporządkowana rozmowa dwóch stron, które mają różne zdanie na dany temat i próbują przekonać do swoich argumentów – ale robią to spokojnie, z szacunkiem, używając faktów i logicznego myślenia, a nie krzyku czy emocji. Debata oksfordzka to narzędzie, które można wykorzystać w szkole, w pracy z młodzieżą, w projektach międzynarodowych, w rozmowach o trudnych tematach.

Debata oksfordzka czyli:

- mówisz, myślisz, słuchasz... i nagle zaczynasz widzieć więcej
- spierasz się – ale z klasą
- dowód na to, że można się nie zgadzać i nadal się rozumieć
- sztuka rozmowy, w której liczy się nie to, kto mówi głośniej, ale argumenty, otwartość i szacunek do drugiej osoby
- miejsce, gdzie ścierają się opinie, a wygrywają argumenty

Debata jako metoda edukacyjna rozwija kluczowe kompetencje:

- Krytyczne myślenie – analiza informacji, rozpoznawanie manipulacji i błędów poznawczych
- Logiczne argumentowanie – budowanie spójnych, opartych na faktach wypowiedzi
- Umiejętność słuchania – reagowanie na argumenty drugiej strony, nie tylko ich przedstawianie
- Kultura dyskusji – szacunek wobec odmiennych opinii
- Otwartość poznawcza – gotowość do zmiany zdania pod wpływem argumentów

Jak przygotować dobrą debatę oksfordzką?

1. Wybór tezy

Teza powinna być:

- kontrowersyjna, ale nie jednoznaczna
- skłaniająca do refleksji
- możliwa do obrony z dwóch stron

2. Przygotowanie zespołów

- podział na propozycję i opozycję
- określenie ról (mówcy, podsumowujący)
- wspólne opracowanie argumentów

3. Praca z argumentami

Dobrze skonstruowany argument zawiera:

- tezę
- uzasadnienie
- przykład lub dowód

4. Zasady debaty

- wypowiedzi w określonym czasie
- brak przerywania
- odnoszenie się do argumentów, nie do osób

Dobre praktyki z naszej debaty

- uczestnicy korzystali z przykładów z życia codziennego i nauki
- młodzież zadawała pytania zamiast oceniać
- dyskusja była dynamiczna, ale pełna szacunku
- debata pokazała, że młodzi ludzie potrafią rozmawiać merytorycznie, budują własne zdanie w oparciu o refleksję, są gotowi do aktywnego udziału w życiu społecznym.

W debacie nie chodzi o to, kto ma rację...
tylko kto potrafi ją dobrze uzasadnić
i wystuchać innych.

„Różne zdania. Wspólny szacunek.”

OKSFORDO DEBATAI

Oksfordo debatai – tai struktūriškai organizuota diskusija tarp dviejų pusių, kurios turi skirtingas nuomones tam tikru klausimu ir bando įtikinti kitą savo argumentais, tačiau tai daro ramiai, pagarbiai, remdamosi faktais ir loginiu mąstymu, o ne šūksniais ar emocijomis. Oksfordo debatai – tai priemonė, kurią galima panaudoti mokykloje, dirbant su jaunimu, tarptautiniuose projektuose, diskutuojant sudėtingomis temomis.

Oksfordo debata, tai yra:

- kalbi, mąstai, klausai... ir staiga pradėti matyti daugiau
- ginčijiesi – bet su klasika
- įrodymas, kad galima nesutarti ir vis tiek suprasti vienas kitą
- pokalbio menas, kuriame svarbu ne tai, kas kalba garsiau, o argumentai, atvirumas ir pagarba kitam žmogui
- vieta, kur susiduria nuomonės, o laimi argumentai.

Debatai kaip ugdymo metodas ugdo pagrindines kompetencijas:

- Kritinis mąstymas – informacijos analizė, manipuliacijų ir kognityvinių klaidų atpažinimas.
- Logiškas argumentavimas – nuoseklių, faktais pagrįstų teiginių formavimas.
- Gebėjimas klausytis – reagavimas į kitos pusės argumentus, o ne tik jų pateikimas.
- Diskusijų kultūra – pagarba kitokioms nuomonėms.
- Pažintinis atvirumas – pasirengimas pakeisti nuomonę argumentų įtakoje.

Kaip surengti gerą Oksfordo stiliaus debatą?

1. Temos pasirinkimas

Tema turėtų būti:

- prieštaringa, bet ne vienareikšmė
- skatinanti apmąstyti
- kurią būtų galima pagrįsti iš abiejų pusių

2. Komandų paruošimas

- suskirstymas į pasiūlymo ir prieštaravimo puses
- vaidmenų pasiskirstymas (pranešėjai, apibendrinantys)
- bendras argumentų parengimas

3. Darbas su argumentais

Gerai suformuluotas argumentas susideda iš:

- teiginio
- pagrindimo
- pavyzdžio arba įrodymo

4. Diskusijos taisyklės

- kalbėti per nustatytą laiką
- netrukdyti
- reaguoti į argumentus, o ne į asmenis

Gerosios praktikos iš mūsų diskusijos

- dalyviai rėmėsi pavyzdžiais iš kasdienio gyvenimo ir mokslo
- jaunuoliai uždavė klausimus, o ne vertino
- diskusija buvo dinamiška, bet vyko pagarbioje atmosferoje
- diskusija parodė, kad jauni žmonės moka diskutuoti iš esmės, savo nuomonę formuoja remdamiesi apmąstymais ir yra pasirengę aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Diskusijoje svarbu ne tai, kas teisus...
o tai, kas sugeba savo nuomonę tinkamai
pagrįsti ir išklausti kitus.

„Skirtingos nuomonės. Bendra pagarba.“

POCZUJ. POMYŚL. ZROZUM.

*Bo świat to nie tylko to,
co widzisz.*

**EUROPEJSKIE CENTRUM
KSZTAŁCENIA I WYCHOWANIA OHP
W ROSKOSZY**

Roskosz 23, 21-500 Biała Podlaska
www.eckiw-roskosz.ohp.pl

Mobilność Edukacyjna Programu Erasmus+, Akredytowane projekty na rzecz mobilności młodzieży

Projekt nr 2024-1-PL01-KA151-YOU-000198982,
działanie LM-EXCH-P-1,

Realizacja projektu: 01.06.2024r. – 31.05.2026 r.

Mobilność edukacyjna: ECKiW OHP w Roskoszy,
02 – 08.07.2025 r.

Learning Mobility of Erasmus+, Accredited projects for youth mobility

Project nr 2023-1-PL01-KA151-YOU-000130617, action LM-EXCH-P-1,

Realisation of the project: 01.06.2024 r. – 31.05.2026 r.

Learning Mobility: European Centre of Education and Upbringing OHP in Roskosz, 02-08.07.2025r.

**VILNIUS AGROEKOLOGIJOS
MOKYMO CENTRAS**

Parko g. 2, Baltosios Vokės k.,
LT – 14147 Vilnius raj.
www.vamc.lt

**Funded by
the European Union**

DOFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW UE.

Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

FUNDED BY THE EUROPEAN UNION.

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the Foundation for the Development of the Education System (FRSE). Neither the European Union nor FRSE can be held responsible for them.

FREE PUBLICATION